

BARNEOMBUDET

Sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep

0030 OSLO

Sosialdepartementet	
Saksnr.: 200301958	Dok.nr.: 22
Arkivkode: 311.1	Journ.dato: 24.05.04
SPA / STE	Saksbeh.:

Deres ref:

Vår ref:
04/00460-2

Saksbeh:
AR

Arkivkode:
008

Dato:
13.05.2004

Høringsvar:

Forslag til endringer i kapittel 1 Utenlandske statsborgeres rett til sosialhjelp i forskrift 4. desember 1992 nr. 915 til lov om sosiale tjenester m.v.

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barns rettigheter.

Vi har følgende kommentarer til forslaget:

Barneombudet går imot forslaget i forskriftens § 1-1 om at en utenlandsk statsborger må ha lovlig opphold i riket for å ha rett til tjenester etter kap. 4. Dette forslaget innebærer bla at personer uten lovlig opphold ikke har krav på midlertidig husvære etter lovens § 4-5. En slik regel vil gå utover barn som sammen med sine foreldre oppholder seg ulovlig i Norge. Vi forutsetter at barn som oppholder seg ulovlig i landet uten sine foreldre vil bli tatt hånd om av barnevernet.

Som departementet skriver, vil det i de fleste tilfellene være den enkelte selv som velger å fortsette et ulovlig opphold i Norge. Det vil imidlertid ikke gjelde for alle, bla ikke for barn. I denne type spørsmål vil barn som regel være avhengig av de valgene foreldrene tar.

Departementet sier i denne sammenheng at et absolutt krav om lovlig opphold i enkelte situasjoner vil kunne føre til urimelige resultater. Det vises så til ulovfestede nødrettsbetraktninger, retten til akutt livsnødvendig hjelp. Barneombudet mener et ulovfestet prinsipp om nødrett vil være en alt for svak lovhjemmel i disse situasjonene. Vi ser bla for oss at det skal mye til før et sosialkontor gir sosialstøtte med hjemmel i nødrett. Vi mener således at det bør gå klart frem av lov eller forskrift at sosialtjenesten plikter å yte nødvendig hjelp til familier med barn, uavhengig av om familien har lovlig opphold eller ikke.

Barneombudet finner det merkverdig at forholdet til folkeretten er drøftet uten at Barnekonvensjonen er nevnt. Barnekonvensjonen er inkorporert i norsk rett og gjelder foran norsk rett ved motstrid. Under forarbeidet med konvensjonen ble det fremmet forslag om at bare barn som oppholder seg lovlig i et land, skulle omfattes av ikke-diskriminerings-regelen i art. 2. Dette forslaget vant ikke frem.

Barn som oppholder seg her ulovlig har også krav på grunnleggende vern etter konvensjonen. Det vises her til barnekonvensjonen art. 26 og art. 27 som bla omhandler sosiale tjenester.

Sosialtjenesteloven skal sikre en minimumsstandard. Vi mener derfor det er åpenbart at det er diskriminering i henhold til barnekonvensjonen art. 2 å nekte personer med omsorgen for barn rettigheter etter denne loven. Dette gjelder i særlig grad rett til midlertidig husvære etter sosialtjenesteloven § 4-5.

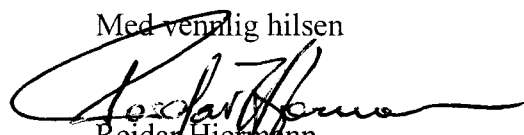
Barneombudet ser at det kan virke lite konsekvent at personer uten lovlig opphold skal få støtte til å fortsette oppholdet sitt. Vi mener likevel at det er klart at hensynet til konsekvens i lovverket må vike for hensynet til at alle barn som oppholder seg i Norge skal ha de samme grunnleggende rettighetene.

Barneombudet mener videre det er uhensiktsmessig å sammenlikne ytelser etter sosialtjenesteloven med andre rettigheter. Rett til sosialhjelp får man kun når alle andre muligheter er forsøkt.

Dersom regelen endres i samsvar med departementets forslag, vil resultatet måtte bli at barnevernet må gripe inn overfor familier som ikke har lovlig opphold og eventuelt plassere barna. Barneombudet er usikker på om det ville være en heldig løsning.

Barneombudet har ingen ytterligere kommentarer til forslaget.

Med vennlig hilsen

Reidar Hjerfmann
barneombud

Ane Riiber
konsulent